

Sygn. akt II UK 590/13

POSTANOWIENIE

Dnia 6 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku R. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o prawo do renty,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 6 maja 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 lipca 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 lipca 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. od wyroku z dnia 17 października 2012 r., którym Sąd Okręgowy w G. zmienił decyzję organu rentowego z dnia 21 listopada 2011 r. i przyznał wnioskodawcy R. K. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy na stałe oraz nakazał podjęcie wypłaty świadczenia od 1 października 2011 r.

W skardze kasacyjnej organ rentowy zarzucił: I. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie: 1) art. 57 ust. 1 pkt 1 i 3 w związku z art. 59 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: „ustawa emerytalna”), przez bezpodstawne przyjęcie, że wnioskodawcy od 1 października 2003 r. uprawnionemu na stałe do renty socjalnej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu naruszenia

sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia, przysługuje od 1 października 2011 r. i także na stałe prawo do renty z ustawy emerytalnej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy; 2) art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej, przez przyjęcie, że organ rentowy nie miał podstaw prawnych do weryfikacji prawomocnej decyzji z dnia 11 sierpnia 2010 r., którą przyznał wnioskodawcy prawo do renty z ustawy emerytalnej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy; II. naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie: art. 328 § 2 i art. 316 § 1 w związku z art. 391 § 1, art. 382, art. 227, art. 244 § 1, art. 278 i art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., przez zaniechanie odniesienia się do zarzutów apelacji.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżanego wyroku, a także poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i oddalenie odwołania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono w pierwszej kolejności występowaniem istotnych zagadnień prawnych: 1) „czy osoba legitymująca się na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. Nr 135 poz. 1268 ze zm.) prawem - na stałe od 1 października 2003 r. - do renty socjalnej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia, może nabyć prawo na stałe do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, o którym mowa w art. 57 w związku z art. 59 i art. 12 wyżej powołanej ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS”; 2) jaki jest charakter prawny decyzji rentowej z dnia 11 sierpnia 2010 r. o przyznaniu wnioskodawcy od 1 czerwca 2010 r. prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy oraz czy organ rentowy ma prawo, a jeśli tak, to na jakich warunkach - w postępowaniu prowadzonym z urzędu - do zmiany lub uchylenia tej decyzji. Nadto skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, wskazując, że jednym z warunków koniecznych do nabycia prawa do renty stałej z tytułu niezdolności do pracy jest to, aby trwała niezdolność do pracy powstała w okresach oznaczonych w art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej. Warunek ten oznacza wymaganie, aby trwała niezdolność do pracy powstała u wnioskodawcy w okresach, kiedy podjął działalność podlegającą obowiązkowi ubezpieczenia społecznego oraz by została stwierdzona w sposób ustalony w art. 14 ustawy emerytalnej orzeczeniem

wydanym przez lekarza orzecznika Zakładu, które to wymagania nie zostały spełnione. Skoro wnioskodawca nigdy nie posiadał „uprawnień zdrowotnych” do renty z ustawy emerytalnej, a takie świadczenie zostało mu przyznane, to w świetle postanowień art. 114 ust. 1 tej ustawy była to przesłanka uprawniająca do wydania przedmiotowej decyzji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Formułowane przez skarżącego wątpliwości stanowiły już niejednokrotnie przedmiot rozważań Sądu Najwyższego. Odnośnie do podnoszonej przez skarżącego tożsamości pojęcia całkowitej niezdolności do pracy, o której stanowi art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o rencie socjalnej oraz art. 57 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ustawy emerytalnej należy zauważyć, że już pod rządami ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) utrwalili się poglądy, iż spełnia warunki z art. 32 pkt 3 tej ustawy pracownik, który podjął zatrudnienie jako inwalida, jeżeli w okresach wymienionych w tym przepisie nastąpiło u niego istotne pogorszenie stanu zdrowia w ramach tej samej grupy inwalidów, uniemożliwiające kontynuowanie dotychczasowego zatrudnienia (por. uchwałę z dnia 12 czerwca 1984 r., III UZP 24/84, OSNC 1985 nr 1, poz. 16; wyrok z dnia 28 września 1994 r., II URN 30/94, OSNAPiUS 1994 nr 11, poz. 182; wyrok z dnia 23 sierpnia 2000 r., II UKN 675/99, OSNAPiUS 2002 nr 5, poz. 119). Pogląd ten zachował swoją aktualność również pod rządami obecnie obowiązującej ustawy emerytalnej. Nadal przyjmuje się, że wykonywanie zatrudnienia przez ubezpieczonego, który kwalifikuje się do osób trwale niezdolnych do pracy, nie pozbawia go prawa do ubiegania się o świadczenia rentowe z ubezpieczenia społecznego, jeżeli wystąpiło pogorszenie stanu zdrowia w stopniu uniemożliwiającym wykonywanie pracy w dotychczasowym zakresie (por. wyrok z dnia 17 stycznia 2002 r., II UKN 709/00, OSNAPiUS 2003 nr 20, poz. 497; wyrok z dnia 19 lutego 2002 r., II UKN 115/01, OSNAPiUS 2003 nr 24, poz. 598). Powstanie u ubezpieczonego tak rozumianego istotnego pogorszenia stanu zdrowia należy do sfery faktów, a nie prawa. Z kolei drugie ze sformułowanych przez skarżącego zagadnień nie ma znaczenia dla sprawy o tyle, że Sąd drugiej

instancji kwestię możliwości weryfikacji prawomocnej decyzji organu rentowego rozważał jedynie ubocznie (na marginesie). Ponadto nie wymaga ona zaangażowania Sądu Najwyższego, gdyż została wyjaśniona chociażby w przytoczonych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania: uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 5 czerwca 2003 r., III UZP 5/03 (OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 442), wyroku z dnia 4 października 2006 r., II UK 30/06 (OSNP 2007 nr 19-20, poz. 289) oraz wyroku z dnia 24 marca 2011 r., I UK 317/10 (OSNP 2012 nr 7-8, poz. 101).

Powyższe wskazuje również na brak przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność, w ramach wykazywania której skarżący ogranicza się do, po pierwsze - negowania możliwości powstania prawa do renty przewidzianego w art. 57 ustawy emerytalnej, jeżeli całkowita niezdolność do pracy istniała przed podjęciem zatrudnienia, w trakcie którego uległa jedynie istotnemu pogorszeniu (pogłębieniu) oraz po drugie - powołania się na brak ustalenia w postępowaniu przed organem rentowym, w sposób przewidziany w art. 14 ustawy emerytalnej, powstania u wnioskodawcy niezdolności do pracy w okresach wymienionych w art. 57 ust. 1 pkt 3, co uzasadniało zastosowanie art. 114 ust. 1 tej ustawy.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[aw]